

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2018. GODINU

Istraživanje o korišćenju i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije

Odgovorno lice: Jovana Mihailović

Odsjek: Odsjek statistike životne sredine i šumarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju.....	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja.....	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice.....	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije	1
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija.....	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka.....	2
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	2
2. Relevantnost - korisnici podataka	2
2.1 Potrebe korisnika	2
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - opšta ocjena	3
3.3.2 Greška mjerenja	3
3.3.3 Greška neodaziva	3
3.3.4 Greška u obradi podataka.....	3
3.4 Revizija podataka.....	3
3.4.1 Politika revizije podataka	3
3.4.2 Praksa revizije podataka	3
3.4.3 Prosječna veličina revidiranog podataka	3
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost.....	4
4.2 Tačnost objave podataka	4
5. Dostupnost i jasnoća	4
5.1 Kalendar objave podataka.....	4
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	4
5.4 Saopštenja.....	4
5.5 Publikacije	4
5.6 Onlajn baza podataka	4
5.7 Pristup mikro padacima.....	4
5.9 Popunjenost metadate.....	5
6. Uporedivost	5
6.1 Prostorna uporedivost.....	5
6.2 Vremenska uporedivost.....	5

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha Istraživanja o korišćenju voda i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije jeste da obezbijedi podatke o količinama zahvaćenih, korišćenih i otpadnih voda u industriji.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenjem Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala nekoliko memoranduma o saradnji sa imaćima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Jedinice posmatranja su: Poslovni subjekti koji su prema Klasifikaciji djelatnosti, 2010 registrovani u sektorima: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, i Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, koji imaju 10 i više zaposlenih.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni sektori: B Vađenje ruda i kamena; C Prerađivačka industrija; D Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija.

1.4.2 Statistička populacija

Izveštajne jedinice su svi subjekti koji imaju 10 i više zaposlenih a koji su prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 registrovani u sektorima: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, i Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Vodotok je osnovna hidrogeografska jedinica koja se karakteriše svojim izvorištem, koritom, glavnim tokom i ušćem (potoci, rijeke itd).

Slivno područje je prirodna hidrogeografska cjelina koju čini vodotok, (jezero ili more) po kome se ono određuje, zajedno sa pritokama koje se u njega ulivaju.

Podzemne vode jesu zalihe vode u podzemnim formacijama.

Površinske vode su sve protočne ili stajaće vode na površini Zemlje. Tu pripadaju izvori, rijeke (vodotoci), jezera, akumulacije itd., kao i vještački stvoreni vodotoci radi navodnjavanja, stvaranja plovnih kanala i sl.

Pitke vode moraju ispunjavati odgovarajuće normative o kvalitetu.

Tehničke vode zahtijevaju (po pravilu) niži stepen prerade od vode za piće (voda za hlađenje kod TE itd.).

Korišćene vode su sve količine vode kojima su se izveštajne jedinice u toku izveštajne godine snabdijevale i koje su koristile u obavljanju svoje proizvodne djelatnosti.

Otpadne vode su one koje se nakon korišćenja odvođe do uređaja za prečišćavanje ili ispuštaju u neki recipijent (zemlja, površinske vode). Ovdje se ne uključuju atmosferske ni protočne vode koje pokreću hidroelektrane.

Prečišćene otpadne vode su one količine otpadnih voda koje se tokom izvještajne godine prečišćavaju.

Sopstveni vodozahvat je svako zahvatanje vode od strane korisnika za njihovu krajnju potrošnju.

Korišćene vode su sve količine vode kojima su se izvještajne jedinice u toku izvještajne godine snabdijevale i koje su koristile u obavljanju svoje proizvodne djelatnosti.

Otpadne vode su one koje se nakon korišćenja odvođe do uređaja za prečišćavanje ili ispuštaju u neki recipijent (zemlja, površinske vode). Ovdje se ne uključuju atmosferske ni protočne vode koje pokreću hidroelektrane.

Prečišćene otpadne vode su one količine otpadnih voda koje se tokom izvještajne godine prečišćavaju.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju u godišnjoj periodici.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Frekvencija diseminacije podataka je godišnja.

1.10 Metodologija

Metodologija za Istraživanje o korišćenju voda i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije dostupna je na web sajtu Uprave za statistiku:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/poliprivreda/metodologije/METODOLOGIJA%20VOD-1.pdf>

1.12 Jedinica mjere

1000 m³.

1.13 Izvor podataka

Podaci se prikupljaju od poslovnih subjekata koji su registrovani prema Klasifikaciji djelatnosti, 2010 u sektorima: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, i Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, koji imaju 10 i više zaposlenih.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka vrši se izvještajnim metodom.

2. Relevantnost - korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

1. Eurostat;
2. Svjetska banka;
3. UN organizacije;
4. Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

1. Ministarstva i drugi organi javne uprave;
2. Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
3. Centralna banka;
4. nevladine organizacije;
5. studenti;
6. istraživači;
7. mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovedla istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - opšta ocjena

Istraživanjem o korišćenju voda i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije obuhvaćeni su svi poslovni subjekti registrovani prema Klasifikaciji djelatnosti, 2010 u sektorima: Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, i Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, koji imaju 10 i više zaposlenih i podaci se dobijaju izvještajnom metodom pa su podložni uobičajenim vrstama greške - greškama prilikom obrade i neodgovora. U cilju sprečavanja mogućnosti pojave greški preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.3.2 Greška mjerenja

Eventualne greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko-računskih kontrola i validacijom samog procesa.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije dostupno.

Stopa neodaziva jedinica

Nije dostupno.

Stopa neodaziva za temu

Nije dostupno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije dostupno.

Stopa imputacije

Nije dostupno.

3.4 Revizija podataka

3.4.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila Politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>.

3.4.2 Praksa revizije podataka

Nije dostupno.

3.4.3 Prosječna veličina revidiranog podataka

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Shodno Godišnjem planu zvanične statistike i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka, podaci za Istraživanje o korišćenju voda i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije prikupljaju se svake godine za prethodnu godinu, i objavljuju se na kraju svake godine.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije dostupno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Nije dostupno.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije dostupno.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>.

5.4 Saopštenja

Podaci dobijeni Istraživanjem o korišćenju voda i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije objavljuju se u vidu saopštenja na web stranici Uprave za statistiku:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=1008&pageid=64>.

5.5 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak;
2. Crna Gora u brojkama
3. Mjesečni statistički pregled;

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.6 Onlajn baza podataka

On line baza podataka za Istraživanje o korišćenju i zaštiti voda od zagađenja iz industrije je dostupna na sljedećem linku: <http://monstat.org/cg/pxweb.php>.

5.7 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i

Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.9 Popunjenost metadate

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Nije dostupno.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci su u potpunosti uporedivi.